

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!

J Time
Committed
À dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 8.

(408.)

Vol. 18.

satellite **1-416**

Thursday,

April 24,

2008

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Valerie oživila po 38 letech

Je to až generační problém. V šedesátých letech přijeli do Prahy *Swingle Singers* a s neuvěřitelnými vokály přednesly mladému nadšenému publiku zdězovaného Bacha a Mozarta. Tehdy jsem byl nadšen a sháněl jsem jejich desky, zatímco můj starší bratr byl rozhořčen, že někdo chce vylepšovat tyhle hudební velikány.

Ve středu 10. dubna 2008 bylo torontské kino *Royal* svědkem podobného experimentu. Hudebníci z Filadelfie, v čele s harfistkou Mary Lattimore a perkusionistou Jesse Sparhawkem si vzal jako základ Jirešův film *Valerie a týden divů*. K tomuto filmovému skvostu udělali zcela novou hudbu a nutno říci, že to připomínalo v nejlepším slova smyslu experimenty Michaela Oldfielda, který pomocí playbacků dokázal sám zahrát neuvěřitelně promyšlené kompozice. Zároveň jsem si vybavil jiný film ze šedesátých let, *Výtah na popravišti*, kde hudbu vytvořil během promítání Miles Davis. Hudba k filmu vyšla pak jako samostatné elpíčko. Celý experiment nás vrací svým způsobem i do doby němého filmu, kdy v kině byl klavír a živá hudba patřila k filmu.

Pochopitelně se objevily i námitky: Proč dělat hudbu k filmu, který již dobrou hudbu má. Spíše mně vadila skutečnost, že ve filmu poetický Nezvalův jazyk, byl nahrazen titulky. Valerie se obrací ke svému zachránci s výkřikem „Orliku!“ V titulcích to byl oslovení: „Eagell!“ V samotném filmu zlo symbolizované upíry působilo spíše komicky a mnohem silnější by bylo, kdyby nebylo tak polopatistické.

Každopádně šlo o jeden z posledních záchvěvů československé nové vlny ze šedesátých let a to, že film po osmatřiceti letech inspiruje ke skvělé hudbě je nejen zajímavým experimentem, ale svědčí to o živosti filmu. Otázkou není, je-li tato metamorfóza přípustná, ale proč se neděje častěji.

Tentokrát se film přetvořil v novou formu. Nebraňme se tomuto přetváření, vždyť v posledku se může objevit něco zcela jiného než to, co bylo na začátku. Kdysi mi jeden malíř vysvětlil, že namalovaný obraz je zcela jiný než to, co bylo na začátku a když si celý experiment domyslíme, pak není to neuvěřitelné, že téměř zapomenutý film z doby počínající deprese inspiruje někoho po mnoha letech, aby opět tvořil?

Připomeňme si jen, že dalším Jirešovým filmem byli normalizační *Lidé z metra* z roku 1974 a na ně reagoval zpěvák Vlasta Třešňák ve své baladě *Z Prahy až na konec světa*. Je to o člověku, který nemá nic ze života než práci v metru a cestu domů někam na Slovensko. Píseň se končí slovy: „Tak tohle jsou ti lidé z metra, pane Jireš!“

Valerie naproti tomu hýří nápady, jde o souboj dobra a zla, neuvěřitelná kamera, film dodržuje rytmus, který hudebníci využili a skutečnost, že film komunikuje napříč generacemi a kontinenty je důkazem, že má i po tolika letech v době krátkých zkratkových klipů, co říci. Paul Simon se v *Uvzlých rozhovorech* ptá: „Is theatre really dead?“ V poslední době se v Torontě zrušila řada kin. Možná, že jsme si kladli otázku: „Is cinema really dead?“ Experiment, který zaštilil i český konsulat v Torontu, kdy ve všední den pozdě večer byl sál Royal Theatre zaplněn do posledního místečka, hovoří o opaku.

Aleš Březina

***

Satellite objevil vytunelované peníze v Tunisku

Finále uvede retrospektivu Václava Táborského

Václav Táborský se letos dožívá osmdesátí let. Při této příležitosti uvede plzeňský filmový festival *Finále*, jehož jsme mediálními partnery, 22. dubna 2008, retrospektivu jeho filmů. Nebude to však jeho jediná prezentace na festivalu.

ABE: Není to tvé první setkání s festivalem, byl jsi zde vloni. Musel na tebe zapůsobit dobrým dojmem, když jsi se rozhodl s ním navázat spolupráci. Čím tě oslovil?

VT: Mně se líbí, že po dobu festivalu tu lidé žijí ve stavu mírné euforie. Celá událost je vysloveně těší, což je vidět ve vysoké návštěvnosti a v tom, že diváci se opravdu zúčastňují diskusí s filmaři.

ABE: V programu je uvedeno, že promítání tvých filmů trvá 56 minut. Co tam bude a který z těchto filmů máš nejraději?

VT: V sekci *Báječní lidé s klikou* se bude promítat *Zablácené město*, *Hostinec*, *Český malíř*, *Nádraží a Dovolená*. Nejraději... nejraději se dívám na filmy, které jsem ještě nikdy neviděl, čili na filmy jiných.

ABE: Není to tvoje jediná prezentace. V programu jsi uveden v cyklu *Dějiny na 8*.

VT: Ve středu 23.4. Jan Lukeš povede besedu o roku 1968, které se zúčastní Věra Chytilová, Standa Milota a já. Od středy do pátku také běží sekce *Dějiny na 8*, kterou vždycky uvede můj film *Dějiny na 8*.

ABE: Tvé působení v Čechách a v Kanadě bylo zcela rozdílné. V Kanadě jsi působil jako pedagog v Čechách jako filmař. Do jaké míry tě umělecká tvorba ovlivnila právě při tvé profesi v Kanadě?

VT: Jednak jsem vyprávěl o svých zkušenostech, jednak jsem ve filmu i při vyučování používal stejný

přístup: v Čechách jsem chtěl pobavit diváky, v Kanadě studenty.

ABE: Dnes je pocit, že manažér nemocnice nemusí být lékařem. Myslíš si, že za produkcí dobrých filmů nemusí stát lidé, kteří by byli odchovaní filmem?

VT: Ne - a praxe to dokazuje.

ABE: Jak se díváš na zkratkové myšlení, na to že videoklipy běží v galériích?

VT: Je to docela normální, protože naše vnímání se také velice zrychluje.

ABE: V čem vidíš přednost staré techniky, kdy režisér si musel prakticky každý obrázek osahat, před digitální produkcí, která se stále zkvalitňuje?

VT: Řeknu to trochu jinak. Naše výhoda před 40-50 léty byla, že starou technikou jsme si mohli i s krátkým filmem hrát, že jsme měli týdny na točení, střih i dokončovací práce. Dneska se tak točit nedá. I třeba hodinový dokument se natočí na video během několika dnů. Zrychluje se vnímání i natáčení.

ABE: Na co se těšíš na letošním Finále?

VT: Až budu při besedě o roku 1968 vyprávět, jak jsem 23. 8. 1968 natáčel jako filmový partyzán sovětský vlak s rušičkami v Kostenicích u Pardubic a Rusové za námi poslali tři obrněné vozy, protože jedna tlustá ajznbnačka na pardubickém nádraží na nás žalovala.

Aleš Březina

***